

ŚWIADEK

Świadkiem Zagłady jest ten, który wie (naocznie lub pośrednio) i pozostaje bierny lub podejmuje działanie w kierunku dobra lub zła. Podejmując działanie zmienia status świadka w osobę niosącą pomoc ofiarom lub w pomocnika oprawców.

- Co widział (wiedział)?
- Czy i jak reagował?
- Co motywowało go do działania/bierności?

Postawa czynna

Postawa bierna

Dostrzega i
reaguje czynnie

- Pomaga w ucieczce
- Ukrywa lub organizuje schronienie
- Informuje o Zagładzie
- Protestuje publicznie
- Wspiera org. Żyd.
- Współczuje, potępia zbrodnię

- Odczuwa empatię z ofiarami
- Łączy go więzy przyjaźni z ofiarą
- Czuje się odpowiedzialnym obywatelem RP

Dostrzega i
reaguje czynnie

- Uczestniczy w mordzie
- Uczestniczy w akcjach antyżydowskich i pogromach
- Szantażuje lub denuncjuje Żydów (szmalcownicy)
- Zajmuje majątek żydowski

- chęć czerpania korzyści np. wzbogacenia się
- Antysemityzm
- Ma słaby charakter, podporządkowuje się prawom okupacyjnym
- Chce załatwić przedwojenne porachunki

Dostrzega i nie
reaguje

Jest obojętny

- Strach (konsekwencje udzielenia pomocy, kara śmierci)
- Brak empatii (to nie moja sprawa, nie mam z tym nic wspólnego, to mnie nie obchodzi)
- Nie jestem bohaterem, niech inni ryzykują
- Może dobrze, że tak się dzieje, problem żydowski zostanie rozwiązany przez Niemców

Nie dostrzega

Opracował:
Robert Szuchta